VERSLAG

Dialoogsessie duurzaamheid & medische hulpmiddelen	**DOCUMENTNUMMER** N01	
SECRETARIS Saliha Lalout	**DATUM** 31-01-2019	
VERGADERINGNUMMER 01	**AANVANG** 13.30 uur	**EINDTIJD** 16.30 uur
VERGADERDATUM 14-01-2019	**PLAATS** NEN, Delft	

NEN Zorg & Welzijn

Postbus 5059
2600 GB Delft

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

015 2 690 431
saliha.lalout@nen.nl
www.nen.nl

Nederlands Normalisatie Netwerk

1. Welkom en voorstelronde

De middag wordt ingeleid door mevrouw Cathy van Beek, kwartiermaker Duurzaamheid in de zorg VWS. Zij opent de middag met de uitnodiging aan allen om voor te stellen. Ze nodigt tevens uit om in de voorstelronde de ambitie kenbaar te maken en welke stap men graag zou zien.
Een aantal punten uit de voorstelronde:

- *Duurzaamheid in de zorg mag vaker op de agenda komen te staan. Hoe geven we het samen vorm en hoe kan bewustwording vergroot worden? Om stappen te maken is bewustwording nodig.*
- *Het initiatief van vanmiddag juichen we toe. Er is veel beschikbaar. Onder andere een handboek om duurzaam in te kopen. Als het Platform van start gaat, zou dit als één van de voorbeelden gebruikt kunnen worden? Bij het inkopen van medische hulpmiddelen is duurzaamheid één van de beoordelingscriteria om mee te nemen. Hoe kan dit goed worden ingebed en hoe bereiken we de verantwoordelijken hiervoor?*
- *Momenteel wordt 75% van de hulpmiddelen verbrand en 25% hergebruikt. Mijn ambitie is om deze getallen om te draaien.*
- *We hebben duurzaamheid opgenomen in de visie van onze organisatie, maar lopen in de praktijk tegen belemmeringen aan. Het zou mooi zijn als het Platform een functie kan hebben in het inzichtelijk krijgen wat wel en niet mag.*
- *We hebben een eigen model ontwikkeld dat goed werkt en waar partijen graag aan meewerken. We zijn bereid om dit model te delen met het netwerk. Van ervaringen kunnen anderen leren en andersom kunnen wij ook leren.*
- *Gevoelsmatig heb ik het idee dat er nog niet veel helder is over wat wel en niet mag. Het zou mooi zijn als er op een gegeven moment een leidraad ontstaat.*
- *Ook in dit vraagstuk speelt aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid een grote rol. Het zou goed zijn om meer duidelijkheid te hebben over wat wel en niet mogelijk is.*
- *Duurzaamheid vraagt om investering. Deze betaalt zich op termijn terug. Dit vraagt wel om geduld en inzicht, en om overtuigingskracht richting beslissers in een organisatie. Er zijn voorbeelden van investeringen en duurzame innovaties.*

Maar soms levert onbekendheid met het vraagstuk op dat een innovatie niet wordt afgenomen/verkocht. Daar is nog een weg in te gaan.

De uitspraken, ambities van partijen om stappen te zetten om tot duurzame medische hulpmiddelen te komen, worden meegenomen in de uitwerking van plannen voor het Platform.

De deelnemers geven aan de toegevoegde waarde van de dialoogsessie in te zien. Het is goed om met elkaar over het onderwerp in gesprek te gaan en na te denken over de te nemen stappen. Het is namelijk niet altijd duidelijk wat wel of niet kan, binnen de bestaande wet- en regelgeving. Ook is duurzaamheid nog niet overal doorgedrongen. In de praktijk kan dit leiden tot knelpunten. Ook is men er meer tijd aan kwijt dan nodig zou moeten zijn. Duurzaamheid zou een gegeven moeten zijn, bij alle partijen in de keten. Mevrouw Van Beek wijst tevens op de Green deal zorg, welke op 10 oktober 2018 is ondertekend. Ondertekenaars hebben een intentie met elkaar afgesproken en daar hun handtekening onder gezet. Dit is niet vrijblijvend. De ondertekenaars kun je aanspreken op hun gedrag, daar waar mogelijk, in het verlengde van de Green deal.

2. Aanleiding & beoogd doel dialoogsessie

Om de dialoogsessie in te leiden, staat mevrouw Lalout (NEN) stil bij de aanleiding en doelstelling van deze middag.

Duurzaamheid en medische hulpmiddelen staat al een aantal jaar op de agenda. NEN heeft de afgelopen jaren gesproken met verschillende partijen. In het verlengde van de initiatieven en het enthousiasme van deze partijen, is vervolgens verkend of de sector zover is om dit pad samen in te gaan. In augustus 2017 is een workshop 'Verduurzaming medische apparatuur' in samenwerking met het Radboud georganiseerd. Tijdens die workshop bleek dat er vele initiatieven gaande zijn, dat er veel wordt georganiseerd, maar bovenal dat er beweging in deze sector zit. De zorg werkt aan verduurzaming en zet stappen. Dat werd onderstreept op 10 oktober 2018 toen de Green deal in de zorg werd ondertekend en men hiermee duidelijk maakte dat het versnellen van duurzaamheid in de zorg nodig is.

Om voor duurzaamheid en medische technologie stappen te kunnen zetten, is NEN het gesprek met verschillende partijen aangegaan. Hieruit bleek dat men welwillend is en dat het tijd is om verbindingen te maken en als sector plannen om te zetten in concrete stappen. Versnellen kan door te verbinden! Het idee ontstond om een Platform op te richten, om koers te kunnen zetten en daadwerkelijk stappen te nemen. Deze dialoogsessie is een eerste c.q. peilingbeweging om te komen tot een Platform. De ideeën van de deelnemers worden gedeeld met het netwerk. Het streven is om op nationaal én internationaal niveau kennis en ervaringen uit te wisselen en vervolgens om daadwerkelijk voortgang te boeken.

Het streven van het Platform is een netwerk op te richten, door initiatieven met elkaar te verbinden en zo toe te werken naar meer duidelijkheid en stappen. Duurzaamheid en medische hulpmiddelen bevindt zich in de innovatieve fase. Zodoende kan hetgeen het Platform gaat doen gezien worden als pré-normalisatiefase. In 2019 gaan partijen met elkaar in gesprek om vast te stellen wat nodig is. Hieruit kunnen leidraden ontstaan die houvast kunnen bieden en wellicht de basis vormen voor normen op dit gebied.

Lopende initiatieven, koplopers en/of voorbeelden worden uitgenodigd om dit kenbaar te maken. Dit kan namelijk een voorbeeld/inspiratie zijn voor anderen.

3. Dialoogsessie onder leiding van mevrouw Cathy van Beek

Mevrouw Van Beek nodigt de deelnemers uit om de ideeën met elkaar te bespreken aan de hand van een aantal flipovers, met daarop de uitwerking van de punten die in de uitnodiging stonden. In de bijlage van dit verslag zijn de flipovers te vinden. Resultaten die hieruit op te maken zijn:

Inventarisatie van behoeften
Een aantal thema's is geagendeerd om met elkaar te bespreken. Aan de deelnemers is gevraagd om de onderwerpen (beargumenteerd) te prioriteren.

De top drie:
- Refurbishment;
- Duurzaam inkopen;
- Juridische (on) mogelijkheden.

Ook van belang om stappen te kunnen zetten: voorbeelden van pilots, koplopers. Om van te leren, te verbinden en rode draad uit te kunnen halen.

Conclusie van de deelnemers is dat de onderwerpen samenhang hebben. Het is van belang om de hele keten in beschouwing te nemen, met vertegenwoordiging van stakeholders. Maar ergens moet mee begonnen worden, en dan zijn de genoemde onderwerpen de eerste om verder met elkaar uit te werken. Er moet ergens een begin gemaakt worden.

Stakeholders
Om stappen te kunnen zetten is het van belang om de stakeholders te identificeren. Wie moeten er in ieder geval over geïnformeerd en bij betrokken worden?

- Beleidsmakers/bepalers: Ministerie van VWS, Ministerie I&W;
- Vertegenwoordigers groter geheel (o.a. brancheverengingen & beroepsverengingen): NEVI, Koepel Medische Technologie, FHI, NVZA, Zorgverzekeraars, FME;
- Fabrikanten/leveranciers: Medtronic, Johnson & Johnson;
- Zorg: ziekenhuizen (bouwzaken, ontwerpers, inkopers etc);
- Overige: afvalverwerkers.

NB: dit is geen volledige stakeholderanalyse en moet bezien worden binnen de context van de dialoogsessie, waar vertegenwoordiging vanuit ziekenhuizen, advocatuur & fabrikanten/leveranciers ook goed vertegenwoordigd was. Bij de start van het Platform zal een volledige stakeholderanalyse zijn uitgevoerd, waarbij partijen gedurende het traject de mogelijkheid hebben om toe te treden en mee te denken/te bepalen over het onderwerp. In de bijlage is een foto opgenomen van dit deel van de sessie, waarbij partijen met elkaar hebben gesproken over wie in de kern zit en hoe partijen zich tot elkaar verhouden.

Deze stap is belangrijk om met elkaar te maken. Om zo zicht te hebben op de partijen die in ieder geval geïnformeerd moeten worden dan wel betrokken moeten worden. Uit de verkenning en gesprekken die NEN in het voortraject heeft gevoerd, blijkt draagvlak van belang en dat partijen graag verbinding willen leggen in de keten.

Relatie van de stakeholder ten opzichte van het Platform

Tijdens de dialoogsessie wordt gevraagd om te beoordelen wat de relatie van de stakeholders is met het project. Tijdens de sessie wordt de macht/interesse-matrix (power/interest-grid) van Mendelow (1991) in overleg met elkaar ingevuld. Verklaring van de twee assen *(zie bijlage voor foto van de flipover waarin het model is weergegeven*):
- Power: In hoeverre onderschrijven de aanwezigen het Platform?
- Interest staat voor de mate van vertrouwen. De mate van interesse, betrokkenheid bij het project en de mate waarin men verwacht te rekenen op openheid in onderlinge communicatie.

Uit dit deel van de sessie blijkt duidelijk dat men het initiatief om te komen tot een Platform onderschrijft, ondersteunt. Tevens wordt het vertrouwen erin uitgesproken en dat men graag kennis en ervaringen wil gaan verbinden, om samen stappen te kunnen maken.

4. Conclusie & afspraken vervolg

Aan het eind van de dialoogsessie wordt de vraag gesteld in hoeverre een Platform Duurzaamheid Medische hulpmiddelen wenselijk is. Alle aanwezigen geven aan positief te staan tegenover het initiatief.

Afgesproken wordt om de scope van het Platform in lijn te laten zijn met de MDR.
Het Platform gaat wat betreft de deelnemers over duurzaamheid en medische hulpmiddelen. Eén van de thema's zal zijn: laaghangend fruit. Wat is al mogelijk, zonder tegen (juridische) belemmeringen aan te lopen? Onderwerpen die ook terug moeten komen in de komende periode zijn voorbeelden/pilots waar men van kan leren, duurzaam inkopen en renovatie.

Geconcludeerd wordt dat er al veel is, maar veelal versnipperd. De ambitie is om dit meer bij elkaar te brengen. Veel initiatieven zijn regionaal, nationaal, maar ook Europees (EN normen bijvoorbeeld) en internationaal (ISO). Voor het Platform zal worden gezocht naar een modus om de lijnen met elkaar te verbinden en gebruik te maken van voorlopers en bestaand initiatieven. Ook wordt samenwerking gezocht met andere sectoren. Zo wordt er in de bouwsector een Platform opgericht, waarbij partijen samen stappen zetten en eind 2019 met resultaten komen. Voor het Platform Duurzaamheid Medische Hulpmiddelen kan gebruik worden gemaakt van de stappen die in dat proces genomen zijn. Mogelijke inrichting van het Platform kan door gebruik te maken van het model dat daar is gehanteerd:

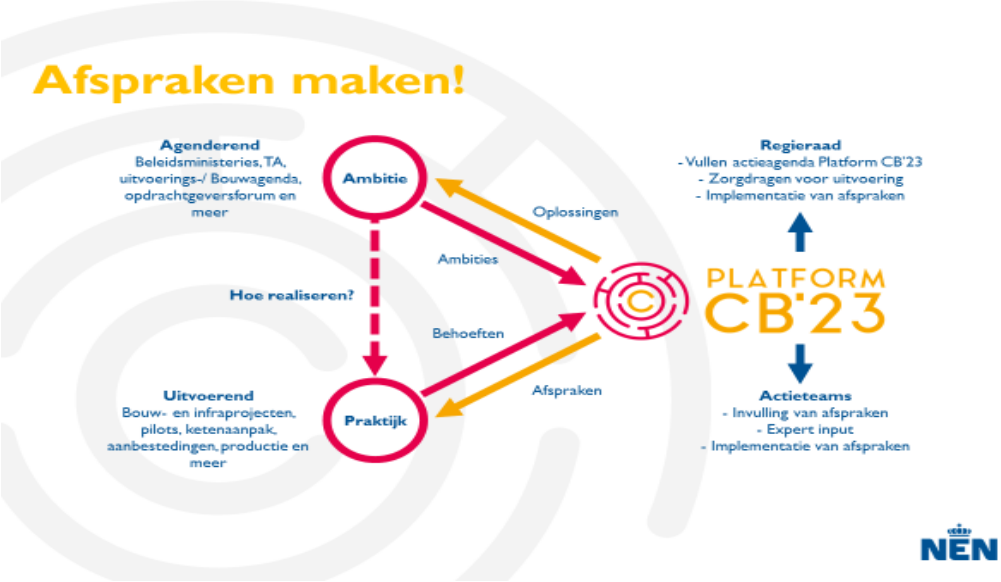

Afspraken voor vervolg

- Januari 2019: uitwerking verslag dialoogsessie, berichtgeving om de sector te informeren, projectplan;
- Februari/maart: gesprekken met partijen over de op- en inrichting van het Platform.
  Met tevens aandacht voor financiering van het Platform.
  Zowel op korte als lange termijn. Hiertoe wordt een projectplan opgesteld;
- April: oprichting Platform;
- Eind 2019: evaluatie van het platform→ zijn er stappen gezet? Heeft het Platform toegevoegde waarde voor de sector? Besluit over toekomst van het Platform.

Bijlage I
Foto's van flipovers, waar in de dialoogsessie aan is gewerkt

Inventarisatie van behoeften

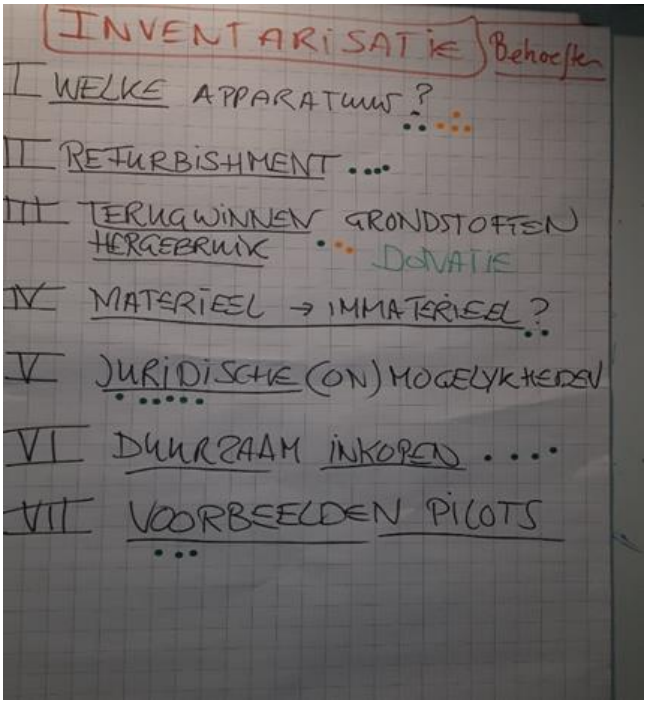

Stakeholders

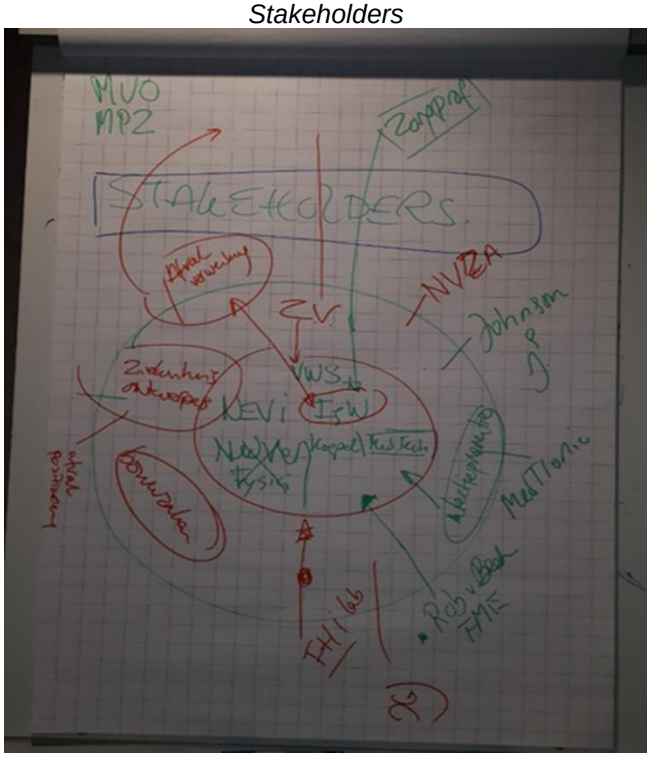

Relatie van de stakeholder ten opzichte van het Platform

Bijlage II
Persbericht naar aanleiding van de dialoogsessie

Enthousiasme voor Platform duurzaamheid & medische hulpmiddelen

22-01-2019 Op 14 januari organiseerde NEN een dialoogsessie over duurzaamheid en medische hulpmiddelen onder leiding van Cathy van Beek, kwartiermaker Duurzaamheid in de zorg VWS. Het is tijd om de kennis en ervaringen te delen, om stappen te zetten en te komen tot daadwerkelijke actie. NEN kijkt terug op een dynamische sessie, waarbij partijen kenbaar hebben gemaakt wat ze willen, wat ze verwachten en vooral ook dat ze voorstander zijn van een Platform over duurzaamheid en medische hulpmiddelen. In het eerste kwartaal van 2019 gaat NEN verder met het vormgeven van het Platform.

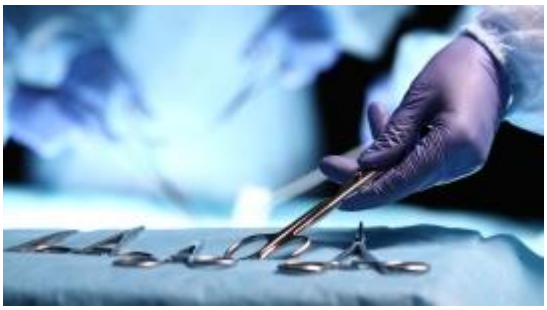

Dialoogsessie
Duurzaamheid en medische hulpmiddelen staat al een aantal jaar op de agenda. NEN heeft de afgelopen jaren gesproken met verschillende partijen. In het verlengde van de initiatieven en het enthousiasme van deze partijen, is vervolgens verkend of de sector zover is om dit pad samen in te gaan. In augustus 2017 is een workshop 'Verduurzaming medische apparatuur' in samenwerking met het Radboud georganiseerd. Tijdens die workshop bleek dat er vele initiatieven gaande zijn, dat er veel wordt georganiseerd, maar bovenal dat er beweging in deze sector zit. De zorg werkt aan verduurzaming en zet stappen. Dat werd onderstreept op 10 oktober 2018 toen de Green deal in de zorg werd ondertekend en men hiermee duidelijk maakte dat het versnellen van duurzaamheid in de zorg nodig is.

De Kwartiermaker vanuit VWS zegt hierop: ’een goed begin is het halve werk. Je slaagt pas goed als je grondig hebt voorbereid. Niet zomaar blind beginnen. De vraagstukken die we het hoofd moeten bieden behoren tot de categorie ‘wicked problems’, ook wel veelkoppige monsters genoemd. Waar begin je en wie heb je daarbij nodig? Vaak is het een mulltiparty thema en ook heel vaak multiresistent geworden tegen verandering omdat er al eerdere pogingen zijn ondernomen. Dus eerst met elkaar nadenken en de stakeholders in kaart brengen dan zomaar ‘ins Blaue hinein’ starten met een ondoordachte pilot’.

Om voor duurzaamheid en medische technologie stappen te kunnen zetten, is NEN het gesprek met verschillende partijen aangegaan. Hieruit bleek dat men welwillend is en dat het tijd is om verbindingen te maken en als sector plannen om te zetten in concrete stappen. Versnellen kan door te verbinden! Het idee ontstond om een Platform op te richten, om koers te kunnen zetten en daadwerkelijk stappen te nemen.

‘Duurzaamheid kan je alleen maar samen doen’
Aldus Cathy van Beek tijdens de dialoogsessie over duurzaamheid en medische hulpmiddelen op 14 januari. De doelstelling van deze sessie is het gezamenlijk formuleren van een concreet stappenplan om daadwerkelijk te komen tot duurzame medische apparatuur. Deze dialoogsessie is een eerste c.q. peilingbeweging om te komen tot een Platform. De ideeën van de deelnemers worden gedeeld met het netwerk. Het streven is om op nationaal én internationaal niveau kennis en ervaringen uit te wisselen en vervolgens om daadwerkelijk voortgang te boeken. Het verslag van de middag wordt uiterlijk eind januari gepubliceerd en gedeeld, om partijen te informeren en te betrekken bij het Platform.

Enthousiasme & ambitie
Tijdens de middag bleek al snel dat men enthousiast is om medische hulpmiddelen te verduurzamen. In de voorstelronde werd al het volgende meegegeven: ‘Momenteel wordt 75% van de hulpmiddelen verbrand en 25% hergebruikt. Mijn ambitie is om deze getallen om te draaien’. ‘We hebben duurzaamheid opgenomen in de visie van onze organisatie, maar lopen in de praktijk tegen belemmeringen aan. Het zou mooi zijn als het Platform een functie kan hebben in het inzichtelijk krijgen wat wel en niet mag.’ ‘We hebben een eigen model ontwikkeld dat goed werkt en waar partijen graag aan meewerken. We zijn bereid om dit model te delen met het netwerk. Van ervaringen kunnen anderen leren en andersom kunnen wij ook leren’. ‘Gevoelsmatig heb ik het idee dat er nog niet veel helder is over wat wel en niet mag. Het zou mooi zijn als er op een gegeven moment een leidraad ontstaat’.

Platform duurzaamheid & medische hulpmiddelen
In de dialoogsessie is afgesproken om de scope in lijn te laten zijn met de MDR. Het Platform gaat wat betreft de deelnemers over duurzaamheid en medische hulpmiddelen. Eén van de thema’s zal zijn: laag hangend fruit. Wat is al mogelijk, zonder tegen (juridische) belemmeringen aan te lopen? Onderwerpen die ook terug moeten komen in de komende periode zijn voorbeelden/pilots waar men van kan leren, duurzaam inkopen en renovatie.

Rol Platform
Duurzaamheid en medische hulpmiddelen kan beschouwd worden als innovatief en verkennend. Het Platform gaat geen normen ontwikkelen. Het moet worden gezien als de ‘pre-normalisatiefase’. Initiatieven uit het veld en de sector zijn welkom om aan te sluiten en van de initiatieven kan het netwerk leren. Ook wordt aansluiting gezocht bij internationale normontwikkelingen (ecodesign, duurzame inkoop, ISO secretariaat circulaire economie). Het delen van ervaringen, het samen optrekken en leren van elkaar wordt de sleutel om te komen tot een betekenisvolle voortgang. Het streven is om toe te werken naar een netwerk dat de informatie transparant zal gaan delen. Eén van de plannen is om een website op te zetten, zodat de informatie transparant gedeeld wordt en aansluit. De komende periode staat in het teken van het opzetten van het Platform en hierbij wordt het netwerk betrokken. Over de voortgang zal periodiek worden gepubliceerd.

Deelnemers van de dialoogsessie hebben aangegeven bereid te zijn mee te denken en hebben uitgesproken om bereid te zijn om kennis en ervaringen te delen. Tijdens de dialoogsessie werd al veel gedeeld. Het streven is om deze lijn vast te houden, omdat het delen zowel in de bijeenkomsten als op het digitale platform een cruciale rol gaat vervullen!

Meer informatie
Wilt u meer informatie over het platform en de mogelijkheden voor deelname?
Neem dan contact op met Saliha Lalout, zw@nen.nl